

Anti-pestprotocol

Dit anti-pestprotocol is bedoeld om leerkrachten, ondersteunend personeel en andere medewerkers van onze school een handvat te geven dat ons helpt om te gaan met pestgedrag op school. Wat doen wij om het pesten zoveel mogelijk te voorkomen om zo een veilig schoolklimaat te creëren. Hoe willen wij hulp bieden aan de gepeste, de pester en de ouders of verzorgers.

Wat is plagen?

Plagen mag, pesten niet. Wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten? Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend.

- 1 Pesten brengt opzettelijk schade toe aan een ander (intentie).
- 2 Pesten is niet eenmalig, maar herhalend (frequentie).
- 3 Pesten is een uiting van machtsvertoon (macht).

'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve en soms onbewuste handelingen verricht door één of meerdere personen'. Pestgedrag is altijd ongewenst. Bij pesten is het ene kind sterker dan het andere kind. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pester heeft vaak geen positieve bedoelingen, wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pestgedrag kan onbewust zijn, dan moet er een bewustwordingsproces plaatsvinden. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig en is onzeker en bang. Er moet wat aan gedaan worden!

Digitaal pesten

Pesten via email-accounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's op websites zijn voorbeelden van digitaal pesten. Een andere vorm van digitaal pesten is het uitlokken van een vechtpartij en deze filmen met een digitale camera van een mobiele telefoon. Dit schokkende filmpje wordt dan op internet gezet. Digitaal pesten kan op school maar ook, en vooral, thuis gebeuren. De scheldwoorden, beledigingen of bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat je je zelfs in je eigen huis niet meer veilig voelt. Zonodig neemt de leerkracht contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. De leerkracht brengt altijd de ouders hiervan op de hoogte en geef hen voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

De regel is: 'Wat je in het echte leven niet mag, mag op het internet ook niet.'

Het is moeilijk online-pesting te voorkomen, maar de leerling kan zichzelf wel enigszins beschermen.

Wij helpen onze leerlingen hierbij door hier in de groepen over te praten en de leerlingen te wijzen op:

- Zet alleen die dingen op het internet, waarvan jij weet dat ze jou geen kwaad kunnen.
- Vermeld nooit accountgegevens. Accountgegevens en wachtwoorden worden gezien als een persoonlijk eigendom.
- Laat geen vrienden van vrienden toe in jouw facebookomgeving.
- Bewaar de berichten waarin het pestgedrag voorkomt (afdrukken, kopiëren,

- opslaan).
- De afzender is altijd op te sporen.
- Blokkeer de pestberichten of laat deze verwijderen.

Onze school kent een protocol computergebruik. In dit protocol zijn internetregels opgenomen voor de leerlingen.

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen, niet meer over school vertellen.
- Geen aansluiting vinden met andere leerlingen.
- Opvallend gedrag in de klas. (negatief, irriterend, teruggetrokken)
- Zich sterk richten op de mentor of docenten.
- Slechter presteren op school.
- Regelmatig spullen kwijt, kapotte spullen, spullen afgepakt door klasgenoten.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben, blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.

De gepeste leerling

- De gepeste leerling wordt altijd serieus genomen, wanneer hij/zij het pesten meldt.
- De gepeste leerling krijgt advies.
- De gepeste leerling kan problemen hebben op het gebied van sociale vaardigheid.
- De gepeste leerling kan zonder aanwijsbare oorzaken als mikpunt gekozen worden door een groep van leeftijdsgenoten.
- De gepeste leerling praat er niet altijd over. Redenen om er niet over te praten kunnen zijn:
 - De leerling schaamt zich.
 - Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten, waardoor het pesten erger wordt.
 - Het probleem lijkt onoplosbaar.
 - De leerling heeft het idee dat het niet mag klikken.

De pestende leerling(en)

Bij pogingen om pesten te verminderen op school dient speciale aandacht gegeven te worden aan de kinderen die frequent actief pesten, aangezien dergelijk pestgedrag onderdeel kan zijn van een bredere problematische agressieve gedragsstijl.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een gevoel van anonimiteit, met als gevolg op een negatieve wijze aandacht vragen.
- De pestende leerling voelt zich gedwongen tot het spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Spanningen door een onveilige omgeving kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).
- De pestende leerling is vaak in het verleden zelf ook gepest (overlevingsmechanisme).

De overige leerlingen

- Meelopers; leerlingen die (incidenteel) meedoen met het pesten of meelachen. Meelopers lijken in populariteit mee te willen liften met de pester.
- Helpers: leerlingen die al dan niet incidenteel opkomen voor de gepeste leerling.
- Buitenstaanders: leerlingen die zich afzijdig houden.

Door de andere leerlingen te motiveren zich in te gaan zetten voor een veilige

klassenomgeving kan het pesten aangepakt worden.

Voorkomen van pestgedrag

De school vindt het belangrijk dat alle betrokken partijen pesten als probleem zien. De school hanteert duidelijke regels voor een goede omgang. Deze zijn vastgelegd in onze gedragscode.

- Aan het begin van ieder schooljaar wordt er tijdens de dagopening en de activiteiten aandacht besteed aan pesten en discriminatie. De regels/afspraken die we in de groep hanteren worden besproken. De belangrijkste groepsregels hangen zichtbaar in het lokaal.
- Gedurende de dag en in het bijzonder tijdens de lessen uit de methode voor sociaal-emotionele vorming (STIP), wordt preventief aandacht besteed aan het voorkomen van pestgedrag d.m.v. het op een juiste manier (leren) omgaan met elkaar.
- De klassenleiding heeft kennis en inzicht m.b.t. alle aspecten van pestgedrag, en is vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag. De groepsleiding is in het bezit van een anti-pestprotocol en handelt conform het stappenplan.
- Positief gedrag van leerlingen t.a.v. omgaan met elkaar wordt gecompimenteerd.

Stappenplan bij constatering van pesten

1. De leerkracht is degene die het initiatief neemt tot het stoppen van het pestgedrag. Hij meldt, ook bij een vermoeden van, het pestgedrag bij de zorgcoördinator.
2. De leerkracht gaat met de gepeste en de pestende leerling(en) apart in gesprek. In dit gesprek wordt het pestgedrag in kaart gebracht en worden afspraken gemaakt om het pesten te stoppen. De leerkracht legt de vervolgstappen uit als het pesten niet stopt en maakt melding van het incident in LOGOS. De leerkracht controleert regelmatig of de afspraken worden nagekomen. De leerlingen worden gestimuleerd zelf oplossingen te bedenken.
3. De leerkracht beoordeelt welke medeleerlingen eventueel betrokken zijn bij het pesten en/of hoe zij kunnen worden ingezet om het pesten te stoppen.
4. Als het pesten niet stopt, volgt een tweede gesprek. De leerlingen bedenken nieuwe oplossingen en maken afspraken. Deze worden vastgelegd in een gespreksverslag.
5. De leerlingen krijgen de opdracht aan hun ouders te vertellen, wat er besproken is. De leerkracht belt de ouders, maakt een gespreksverslag en stuurt dit naar de ouders en de zorgcoördinator. De zorgcoördinator zorgt ervoor dit het verslag in LOGOS komt. De leerkracht controleert de uitvoering.
6. Als dit geen resultaat heeft, volgt een gesprek met de zorgcoördinator en de ouders. Ook van dit gesprek wordt een verslag gemaakt voor alle betrokkenen. Tevens wordt in LOGOS een melding gedaan en wordt dit verslag hierin opgeslagen. Eventueel kan er een sanctie volgen, zoals werken buiten de eigen klas, schorsing of verwijdering van school. De leerkracht brengt de klas op de hoogte in overleg met de zorgcoördinator.
7. Advies en hulp voor de leerkracht: anti-pestprotocol bijlage of gesprek met de zorgcoördinator, teamleider of directeur.

De vijfsporen aanpak

Deze aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders/verzorgers, de klasgenoten en de school.

1. Steun bieden aan het kind dat gepest wordt

- Naar de leerling luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met de leerling werken aan oplossingen.
- Indien nodig ouders adviseren deskundige hulp in te schakelen, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining, om de weerbaarheid van de leerling te vergroten.

- Zorgen voor vervolgesprekken.

2. Steun bieden aan het kind dat zelf pest

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind zich veilig voelt; uitleggen wat jij als mentor gaat doen om het pesten te stoppen.
- Grenzen stellen en daar consequenties aan verbinden.
- Zorgen voor vervolg gesprekken.

3. De ouders van het gepeste en van het pestende kind steunen

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.
- Ouders helpen in samenwerking met school het pestprobleem aan te pakken.
- Ouders zo nodig en gewenst naar deskundige hulpverleners verwijzen.
- Eventueel en in overleg opgeven voor een SOVA training binnen de school.
- Eventueel en in overleg doorverwijzen naar de zorgcoördinator/CVB.

4. De overige leerlingen betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

- Met de leerlingen in gesprek gaan over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen

5. Als school de verantwoordelijkheid nemen

- Op onze school vinden wij pesten onaanvaardbaar en willen we ons inzetten om pesten te voorkomen en bestrijden.
- Onze school zorgt dat alle medewerkers voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in onze school, de eigen groep.
- Het pestbeleid en het anti-pestprotocol wordt jaarlijks binnen het veiligheidsverslag geëvalueerd, zodat deze up to date en bruikbaar blijven.
- De directeur doet ieder jaar een vragenlijst sociale veiligheid uit onder leerlingen en teamleden naar pesten en discriminatie op onze school om op de hoogte te blijven van wat er speelt en daarop te kunnen inspelen.

Bijlage 1 bij anti-pestprotocol

Vragen die gesteld kunnen worden bij een pestincident

Feiten verzamelen in een gesprek

In een gesprek wil je een beeld vormen van het pesten.

De vragen zijn bedoeld om feiten te verzamelen.

Let op dat je geen 'oordeel' ontwikkelt over de gepeste of pestende leerling.

Voorbeeldvragen voor een gesprek met de gepeste

Naast wie zit je graag in de klas?

Naast wie wil je niet zitten?

Wil je wel eens liever thuis blijven?

Waarom wil je liever thuis blijven?

Ben je wel eens boos op iemand?

Doe je wel eens boos tegen iemand?

Wordt je wel eens geplaagd?

Door wie wordt je geplaagd?

Wordt het plagen wel eens pesten?

Hoe word jij gepest? Waar wordt gepest?

Hoe vaak wordt er gepest?

Sinds wanneer word je gepest?

Door wie word je gepest?

Weten je ouders ervan?

Wie weten er wel van?

Heb je iets gedaan om het pesten te voorkomen?

Word je geholpen door anderen?

Plaag of pest je wel eens terug?

Hoe plaag of pest jij terug?

Voorbeeldvragen voor een gesprek met de pester

Is er een leerling naast wie je graag wil zitten?

Is er een leerling waar je niet naast wil zitten?

Is er een leerling met wie je niet in de groep wil zitten?

Hoe gaat het thuis?

Hoe gaat het met je schoolwerk?

Heb je echte goede vrienden op school of buiten school?

Maak je wel eens grapjes in de klas?

Kan jij mij vertellen wanneer grapjes geen grapjes meer zijn?

Plaag jij wel eens?

Is er iemand in de klas dit makkelijk te plagen is?

Wanneer jij iemand plaagt wie doen er dan met jou mee?

Weet jij het verschil tussen plagen en pesten?

Word je zelf weleens geplaagd of gepest?

Hoe zou jij om willen gaan met je medeleerlingen?

Scheld je wel eens iemand uit?